COMMUNICATIVE DEVELOPMENT INVENTORY

MANENO YATUMIWAYO NA WATOTO KATIKA MSAMIATI WA KILA SIKU

Kwa mzazi,

Baada ya mzazi/mlezi kutoa idhini kushiriki katika utafiti huu ataombwa kupeana ujumbe muhimu kuhusu kiwango cha maneno ya mwanaye kwa utaratibu ufuatao:-

Ningetaka ujue kuwa kila mtoto huwa na kiwango fulani cha maneno kufikia umri fulani. Kwa hivyo usiwe na shaka kama mwanao hawezi kufahamu au kutamka maneno fulani.

Nitakwambia mafungu ya maneno ambayo hutumika sana nawe utaniambia kama mwanao ama anayatamka, kuyafahamu, au kuyafahamu na kuyatamka.

Kuna baadhi ya maneno yenye maana zaidi ya moja; Utaniambia maana anayofahamu k.m. paka, mto, n.k.

Baadhi ya maneno huwa na maana sawa; niambie analofahamu mwanao k.m paka/nyau

Pia naomba uniambie ikiwa neno fulani analifahamu lakini huenda hawezi kulitatamka k.m. mswaki-....swaki, mjomba-....jomba,

Ningetaka kujua ikiwa mwanao anafahamu na kutofautisha wakati uliopo, uliopita au ujao; pia kuhusu udogo, ukubwa, wingi, uchache na shughuli za kila siku.

Mwishowe tukimaliza utapewa nafasi kwa hiari yako kuuliza au kuongezea lolote kuhusu lugha ya mwanao.

Na sasa tuangalie maneno hayo.

Ahsante!

Mbuzi/Mee

COMMUNICATIVE DEVELOPMENT INVENTORY

Study Number: [][][	][][]	Interviewer Initials: []	
Start Time: [:]	Finish Time: [_	:] Date: [][]/[][	]/[][]
Relationship to the child:	[	1	
Child's name: [			
			1.5
Sex: [] Birth Date	e of Child: [][_	_]/[][]/[][] Age: [	] []
S	ehemu ya kı	wanza:maneno watumia	yo watoto
Milio ya sauti za wanyama	S/E		S/E
Baa baa	0	Kunguru	0
chri chri chri	0	Miau miau	0
Heoo heoo	0	Mmee mmee	0
Hua	0	Mooh mooh	0
Huo huo	0	Pikipiki	0
Khe khe khe	0	Simu	0
Kima	0	Tamu tamu	0
Kru kru kru	0	Umia	0
Kukuriukuu	0	Vruum vruum	0
Majina ya wanyama	S/E		S/E
Bata	0	Mdudu	0
Bata mzinga	0	Mnyama	0
Buibui	0	Mujusi kafiri	0
Chungu/Mchwa	0	Mwanambwa	0
Chura	0	Ng'ombe/Boo	0
Farasi	0	Nyani/Kima/Tumbili	0
Jimbi/Jogoo	0	Nyoka	0
Jongoo	0	Nyuki	0
Kipepeo	0	Nyuni/Ndege/Njiwa	0
Kobe	0	Nzi	0
Kombamwiko	0	Paka/Nyau	0
Kondoo	0	Panya	
Koo	0	Popo	0
Kuku	0	Punda	0
Kunguni	0	Punda milia/Zebra	0
Kunguru/Kurabu	0	Samaki	0
Mbu	0	Simba	0
Mbuzi/Mee	0	Sungura	0

Sungura

Mbwa/Jibwa	0	Tembo/Ndovu	0
	0		Ο
Vyombo vya	S/E		S/E
kusafiria			
Baiskeli	0	Lori	0
Basi/Buscar Dau/Mashua/Mtumbwi/	0	Matatu/Saa robo	0
Boat	0	Merikebu	0
Dukwama/Mkokoteni	0	Ndege/Eropleni	0
Gari la moshi	0	Pikipiki Pikipiki	0
Gari/Motokaa	0	Tingatinga	0
Helikopta	0	5 5	0
Msamiati wa	S/E		S/E
michezoni			
Chaki/Makaa	0	Mchezo	0
Gun	0	Mpira/Boli	0
Hadithi/Ngano	0	Ngamu/Gundi/Gamu	0
Kalamu	0	Penseli	0
IX lo -	0	Penseli (Data (Data)	0
Kamba		rangi/Colour/Rangi	
Kibofu Kifuu/Kifufu	0	Povu	0
	0	Udongo Vibao/Bao	0
Kinyago/Doli Kitabu	0	Zawadi	0
Nilabu	O	Zawaui	U
Vyakula na	S/E		S/E
vinywaji	OIL		O/L
Apple	0	Mbaazi	0
Asali/Uki	0	Mchuzi	0
Avocado	0	Mkate	0
Bajia	0	Muhogo	0
Barafu	0	Nazi	0
BigG/Ballgum	0	Ndizi	0
Biriani	0	Njugu (Karanga)	0
Biskuti	0	Nyama	0
Chai	0	nyanya/Tomato	0
Chakula	0	Omena/Kumbu	0
Chapati	0	Paipai	0
Chocolate	0	Рара	0
Chumvi	0	Peremende	0
Chungwa	0	Pilau	0
Embe	0	Pili pili	0
Ice cream	0	Pojo	0
Jam	0	Popcorn/Bisi	0
		_	

Kitambaa Kitambaa cha

kichwa/Hijab

Kahawa	0	Samaki	0
Kaimati	0	Sambusa	0
Karoti	0	Siagi/Blue Band	0
Keki	0	Siki	0
Kiazi	0	Sima	0
Kiboma	0	Soda	0
Kinywaji	0	Spaghetti	0
kitumbua	0	Sukuma	0
Koo	0	Supu	0
Kuku	0	Tambi	0
Kunde	0	Tamu	0
	0		0
Kungu	0	Tembo/Pombe	0
Madafu		Tikiti/Watermelon	
mahamri/maandazi	0	Tosti	0
Maharagwe	0	uji	0
Mahindi	0	Unga	0
Maji	0	Viazi	0
Maji ya machungwa/Juisi	0	Viazi kaanga/chips	0
gg		Viazi vya rojo/Viazi	-
Matomoko	0	karai	0
Maziwa	0	Wali/Mchele	0
Maziwa mala/lala/Kuganda/			
Yoghurt	Ο	Yai	0
	0		0
Msamiati wa	S/E		S/E
mavazi			
Bangili	0	Longi/Suruali	0
Bib	0	Mabuti/Njuti	0
		Mkufu/Ushanga/	
Buibui	0	Mkufu/Ushanga/ Tasbihi	0
Chupi/Panti	0	Tasbihi Mshipi	0
	0 0	Tasbihi	0
Chupi/Panti	0	Tasbihi Mshipi	0
Chupi/Panti Jaketi	0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda	0
Chupi/Panti Jaketi Jeans	0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata	0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/SI	0 0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans	0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata	0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi Kanga	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/SI	0 0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi Kanga Kaptula/Kinyasa/	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/SI ipper	0 0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi Kanga Kaptula/Kinyasa/ Kipande	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/Sl ipper	0 0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi Kanga Kaptula/Kinyasa/ Kipande Kiatu	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/SI ipper Shati Shuka/Shiti	0 0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi Kanga Kaptula/Kinyasa/ Kipande Kiatu Kifungo	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/Sl ipper Shati Shuka/Shiti Sketi	0 0 0 0 0
Chupi/Panti Jaketi Jeans Kamisi Kanga Kaptula/Kinyasa/ Kipande Kiatu Kifungo Kikoi	0 0 0 0	Tasbihi Mshipi Nepi Nguo Rinda Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/SI ipper Shati Shuka/Shiti Sketi Soksi	0 0 0 0 0

T-Shirt

Titi/Nono/Nyonyo

0

0

0

0

Kofia	0	Vipuli	0
Koti	Ο	Zip	0
Leso	0		0
	0		0

Sehemu za mwili	S/E		S/E
Bega	0	Mguu	0
Goti	0	Midomo	0
Jicho	0	Mkono	0
Jino	0	Nyayo	0
Kichwa/Head	0	Nywele	0
Kidevu	0	Pua	0
Kidole	0	Sehemu za siri/Dudu/Mdudu/Tupu/T umbaki	0
Kiganja	0	Shavu	0
Kitovu	0	Sikio	0
Kucha	0	Tumbo	0
Makalio/Matako*	0	Ulimi	0
Mgongo	0	Uso	0
	0		0

^{*}au neno lolote litumikalo katika jamii yako

Vifaa vya nyumbani	S/E	S/E
Bakuli	0	Mkoba/Mfuko/Begi O
Beseni/Karai	0	Mswaki O
Bilauri/Glasi	0	Mto O
Blanketi	0	Mwiko O
Brashi	0	Ndoo O
Chupa	0	Nyundo O
Dawa	0	Pesa/Ngenje O
Fimbo	0	Picha O
Godoro	0	Posta/Barua O
Jagi	0	Redio O
Kamera	0	Remote O
Kapeti	0	Saa O
Karatasi	0	Sabuni O
Karatasi ya chooni/ya kujipangusa	0	Sahani O
Kichana	0	Sanduku O
Kifunuo	0	Shilingi O
Kifuvu/Kifuu	0	Simu O
Kijiko	0	Sinia O
Kikapu	0	Taa ya koroboi O
kikombe	Ο	Taa ya mkopo/Kibatari O

Kisu	0	Taa/Stima/Kandili	0
Коро	0	Taka/Chafu	0
Makasi	0	Tauli/Towel	0
Makuti	0	Ufagio	0
Mbuzi	0	Ufunguo	0
Miwani	0	Ukuta/Kiambaza	0
Mkebe	0	Uma/Fork	0
Mkeka	Ο		0
Fanicha na	S/E		S/E
vyumba			
		Meza	0
Chumba/Bedroom	0	Mlango	0
Dirisha	0	Msalani/Chooni	0
Friji/Barafu	0	Poti	0
Gogo/Kumbi	0	Sakafu/Simiti	0
Jikoni		Sofa/Kochi	
Kabati	0	Stuli	0
	_	Televisheni/Runinga/	_
Kitanda	0	TV	0
Kiti	0	Uani	0
Kochi	0	Veranda/Baraza	0
Meko/Stove/Jiko	0		0
	Ο		0
Vifaa vya nje	S/E		S/E
Thad Tyanjo	3/L		3/E
Barabara	0	Mti/Mwembe	0
		Mti/Mwembe Mvua	
Barabara	0		0
Barabara Jembe	0 0	Mvua	0
Barabara Jembe Jiwe	0 0 0	Mvua Mwezi	0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua	0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko	0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea	0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo	0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo	0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi	0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji	0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia	0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua	0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi	0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu	0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota	0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu	0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga	0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu	0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga Shimo	0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga	0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo	0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu	0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo	0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu Mpira wa maji	0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo Vichuma	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu Mpira wa maji Mandari/mavinjari Baharini/Pwani/Beach	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu Mpira wa maji Mandari/mavinjari Baharini/Pwani/Beach Barazani	O O O O O O O O O O S/E O O O	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo Vichuma Nyumba Nyumbani	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu Mpira wa maji Mandari/mavinjari Baharini/Pwani/Beach Barazani Dukani	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo Vichuma Nyumba Nyumbani Shambani Sherehe/Hafla/	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu Mpira wa maji Mandari/mavinjari Baharini/Pwani/Beach Barazani Dukani Filamu/Sinema/Video	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo Vichuma Nyumba Nyumbani Shambani Sherehe/Hafla/ Birthday/Harusi	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
Barabara Jembe Jiwe Jua Kibembea Kijiti/Kigongo Maji Maua Mawingu Mbingu Mchanga Mfereji/Paipu Mpira wa maji Mandari/mavinjari Baharini/Pwani/Beach Barazani Dukani	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Mvua Mwezi Mwiko Ndoo Ngazi Njia Nyasi Nyasi Nyota Panga Shimo Upepo Vichuma Nyumba Nyumbani Shambani Sherehe/Hafla/	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Kituo cha			
mafuta/Petroli/Jina la kituo	0	Sokoni	0
Madrasa/Chuoni	0	Uwanjani	0
Mwituni	0		0
	Ο		0
Majina ya watu	S/E		S/E
Majina ya watu			
Baba mdogo/Ami	0	Mgema	0
Baba mkubwa	0	Mjomba/Uncle	0
Baba/Daddy	0	Mkulima	0
Babu	0	Mlisha	0
Bibi/Mke	0	Msichana	0
Dada	0	Mtoto	0
Daktari/Mganga	0	Mtu	0
Fundi	0	Muuguzi	0
Jina la mbwa/paka	0	Mvulana	0
Jina la mtoto	0	Mwalimu	0
Jina la mzazi/mlezi	0	Nyanya/Bibi	0
Kitoto/ Mtoto mchanga	0	Polisi/Askari	0
Mama mdogo	0	Rafiki	0
Mama mkubwa	0	Shangazi	0
Mama/Nina/Mummy	0	Yaya	0
mania/ma/ma/may	0	. aya	0
Michezo na	S/E		S/E
Michezo na taratibu maadili	S/E		S/E
taratibu maadili		Naam/Ndio/Ehe	
taratibu maadili Ahsante/Shukrani	0	Naam/Ndio/Ehe	0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa	0	Piga simu	0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio	0 0 0	Piga simu Pole	0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana	0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa?	0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu	0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo	0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe	0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa?	0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/	0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki	0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye	0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh	0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga	0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba	0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka	0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh	0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye	0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje?	0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka	0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho	0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye	0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje?	0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana	0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala	0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana	0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala	0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo	0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala	
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo Vitenzi	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo Vitenzi Acha Amka/Zinduka	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama Maliza Mwaga	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo Vitenzi Acha Amka/Zinduka Andika	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama Maliza Mwaga Mwagika	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo Vitenzi Acha Amka/Zinduka Angalia/Tunza/Linda	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama Maliza Mwaga Mwagika Ngoja	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo Vitenzi Acha Amka/Zinduka Andika	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama Maliza Mwaga Mwagika	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
taratibu maadili Ahsante/Shukrani Chai/Kiamsha kinywa Chajio Chamchana Karibu Kibe Kujisaidia/pembeni/ Haja/Pupu/Kanye Kuoga Kupumzika/Nimechoka Kwa kheri/Bye bye La/Hapana Mambo /Hujambo Vitenzi Acha Amka/Zinduka Angalia/Tunza/Linda	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Piga simu Pole Sasa? Shikamoo Sitaki Ssssshh Tafadhali/Naomba Ukuti Umeshindaje? Unacho Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama Maliza Mwaga Mwagika Ngoja Ni	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Anika O Nunua O Beba O Nyegeresha/ Tekerenya O Bembea O Ogelea O Bisha/Gonga O Ona O Busu/Shumu O Ongea O Chagua O Onja O Chexa O Onja O Cheka/Tabasamu O Onyesha O Cheza O Ota O Cheza O Ota O Chora O Paka rangi O Chukia O Pasua O Chukua O Pasua O Enda O Pata O Enda O Pata O Enda O Pata O Enda O Pasua O Fagia O Penda O Fagia O Piga makofi O Fanja kazi				
Bembea O Ogelea O Bisha/Gonga O Ona O Busu/Shumu O Ongea O Ona Ona	Anika	0	Nunua	0
Bisha/Gonga	Beba	0	Nyegeresha/ Tekerenya	0
Busu/Shumu	Bembea	0	Ogelea	0
Chagua O Onja O Cheka/Tabasamu O Onyesha O Cheza O Osha'nawa O Cheza O Ota O Chora O Paka rangi O Chukia O Pagusa/Futa O Chukua O Pasua O Enda O Pagua O Fagia O Penda O Fagia O Piga makofi O Farya O Piga makofi O Fanya kazi O Pika O Fikira O Pokea O Fikira O Pulika O Funya kazi <t< td=""><td>Bisha/Gonga</td><td>0</td><td>Ona</td><td>0</td></t<>	Bisha/Gonga	0	Ona	0
Cheka/Tabasamu O Onyesha O Cheza O Osha/nawa O Cheza O Ota O Chora O Pala O Chukia O Pagusa/Futa O Chukua O Pasua O Enda O Pata O Enda O Peta O Enda O Peta O Fanya O Piga teke O Ficha O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pulizia/Vuvia O Funga O Ruka O Funga O Ruka	Busu/Shumu	0	Ongea	0
Cheza O Osha/nawa O Chora O Ota O Chora O Paka rangi O Chukia O Paguaa/Futa O Chukua O Pasua O Enda O Pata O Enda O Pagua O Enda O Pasua O Enda O Pata O Enda O Penda O Endesha O Penda O Endesha O Penda O Fagia O Penda O Fanya O Piga teke O Fanya O Pika O Fikira O Pokea O Fikira O Pulsaa O Funga O Rarua/Pasua O Funga O Raua/Pasua O Gawana/Gawaya O	Chagua	0	Onja	0
Cheza	Cheka/Tabasamu	0	Onyesha	0
Chora O Paka rangi O Chukia O Pangusa/Futa O Chukua O Pasua O Enda O Penda O Endesha O Penda O Fagia O Piga makofi O Fanya O Piga makofi O Ficha O Piga makofi O Fisha O Pokea O Fikira O Piga makofi O Ficha O Piga makofi O Fikira O Piga makofi O Fikira O Piga makofi O Funga O Rusha O Gavana/Gawan O Safisha O	Cheza	0	Osha/nawa	0
Chukia O Pangusa/Futa O Chukua O Pasua O Enda O Pata O Enda O Penda O Endesha O Penda O Fagia O Piga teke O Fanya O Piga teke O Fanya kazi O Pika O Ficha O Pokea O Ficha O Pokea O Ficha O Pokea O Ficha O Pokea O Fikara O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pokea O Funga O Rauaal/Pasua O Funga O Rusha O Gonga O Safisha O Gonga O	Cheza	0	Ota	0
Chukua O Pasua O Enda O Pata O Endesha O Penda O Fagia O Piga makofi O Fanya O Piga teke O Fanya kazi O Pika O Ficha O Pokea O Ficha O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pokea O Fikira O Pokea O Funga O Rarua/Pasua O Funga O Rarua/Pasua O Funga O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Safisha O Gonga O Salida O Gonga O Salimu O Gusa <t< td=""><td>Chora</td><td>0</td><td>Paka rangi</td><td>0</td></t<>	Chora	0	Paka rangi	0
Enda	Chukia	0	Pangusa/Futa	0
Endesha O Penda O Fagia O Piga makofi O Fanya O Piga teke O Fanya kazi O Pika O Ficha O Pokea O Fikira O Pulizia/Vuvia O Fikira O Pulizia/Vuvia O Funga O Rarua/Pasua O Funga O Rarua/Pasua O Fungua O Rusha O Gawana/Gawanya O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Saida O Gonga O Saida O Gonga O Saima O Gonga O Saima O Iga O Shiba O Iga O Shika/Ganda/Kamata O Janibu O Sikiia O	Chukua	0	Pasua	0
Fagia O	Enda	0	Pata	0
Fanya	Endesha	0	Penda	0
Fanya kazi O Pika O Ficha O Pokea O Fikira O Pulizia/Vuvia O Funga O Rarua/Pasua O Fungua O Ruka O Funika O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikiliza O Jenga O Simama O Kaa O Sinzia O Kata O Soma O Kata O <td>Fagia</td> <td>0</td> <td>Piga makofi</td> <td>0</td>	Fagia	0	Piga makofi	0
Fanya kazi O Pika O Ficha O Pokea O Fikira O Pulizia/Vuvia O Funga O Rarua/Pasua O Funga O Ruka O Funika O Rusha O Gungua O Safisha O Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gongana O Sema O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaribu O Sikiai O Jaribu O Sikiai O Jaribu O Sikiai O Jenga O Simama O Kata O Simama O Kata O Soma O Kata O <td>-</td> <td>0</td> <td></td> <td>0</td>	-	0		0
Ficha O Pokea O Fikira O Pulizia/Vuvia O Funga O Rarua/Pasua O Fungua O Ruka O Funika O Rusha O Gungua O Safisha O Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikiai O Jaa O Simama O Kata O Simama O Kata O Simama O Kata O Suma </td <td></td> <td>0</td> <td></td> <td>0</td>		0		0
Funga O Rarua/Pasua O Fungua O Ruka O Funika O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Salimu O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikila O Jaa O Sikiliza O Jaa O Sikiliza O Jaa O Sikiliza O Jaa O Sikiliza O Jaa O Simama O Kaa O Sinzia O Kaa O Sinzia O Kata O Soma O Keti O <td< td=""><td>•</td><td>0</td><td>Pokea</td><td>0</td></td<>	•	0	Pokea	0
Fungua O Ruka O Funika O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Simama O Kaa O Simama O Kaa O Simama O Kaa O Simama O Kata O Sukuma/Peleka	Fikira	0	Pulizia/Vuvia	0
Fungua O Ruka O Funika O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikiliza O Janga O Simama O Kaa O Sinzia O Kaa O Simama O Kaa O Simama O Kata O Soma O Kata O Sukuma/Peleka O Kimbiza/Fukuza O	Funga	0	Rarua/Pasua	0
Funika O Rusha O Gawana/Gawanya O Safisha O Gonga O Saida O Gongana O Sailmu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaribu O Sikiliza O Jaribu O Simama O Kaa O Simama O Kaa O Simama O Kaa O Soma O Kata O Soma O Kata O Soma O Kata O Sukuma/Peleka O Kimbia O Teleza/Nyiririka O Kula O		0	Ruka	0
Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaribu O Sikiliza O Kata O Sinzia O Kata O Sukuma/Peleka O Kimbia		0	Rusha	0
Gonga O Saida O Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaa O Sikia O Jaribu O Sikiliza O Jaribu O Sikiliza O Jenga O Sikiliza O Jenga O Simama O Kaa O Sinzia O Kaa O Soma O Kata O Soma O Kata O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tazama/Angalia O Kula O Tengeneza O Kula O Tengeneza O Kunywa O	Gawana/Gawanya	0	Safisha	0
Gongana O Salimu O Gusa O Sema O Iga O Shiba O Imba O Shiba O Imba O Shika O Jaa O Sikia O Jaa O Sikiliza O Jenga O Simama O Kaa O Sukuma/Peleka O Kimbia O Teleza/Nyiririka		0		0
Gusa 0 Sema 0 Iga 0 Shiba 0 Imba 0 Shika/Ganda/Kamata 0 Jaa 0 Sikia 0 Jaa 0 Sikia 0 Jaribu 0 Sikiliza 0 Jenga 0 Simama 0 Kaa 0 Simama 0 Kaa 0 Soma 0 Kata 0 Soma 0 Kata 0 Soma 0 Keti 0 Tafuta 0 Keti 0 Tafuta 0 Kimbia 0 Tazama/Angalia 0 Kula 0 Tengeneza/Nyiririka 0 Kula 0 Tengeneza 0 Kunywa 0 Tingisha/Tikisa 0 Kupa/Patia 0 Umia 0 Kwea/Panda 0 Vunja 0 Lala <		0		0
Iga O Shiba O Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaribu O Sikiliza O Jenga O Sikiliza O Jenga O Sikiliza O Kaa O Simama O Kaa O Sinzia O Kata O Soma O Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tafuta O Kimbia O Tagama/Angalia O Kula O Tembea O Kula O Tembea O Kunywa O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Umia O Kwea/Panda O Vunjika O Lala </td <td></td> <td>0</td> <td></td> <td>0</td>		0		0
Imba O Shika/Ganda/Kamata O Jaa O Sikia O Jaribu O Sikiliza O Jenga O Simama O Kaa O Simama O Kaa O Soma O Kata O Soma O Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tafuta O Kimbia O Tafuta O Kimbia O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kunywa O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunjika O Lala O Vuta O Leta<	lga	0		0
Jaa O Sikia O Jaribu O Sikiliza O Jenga O Simama O Kaa O Sinzia O Kata O Soma O Keti O Tafuta O Kimbia O Tafuta O Kimbia O Teleza/Nyiririka O Kula O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunjika O Lala O Vunjika O Lamba O Weka O Lia O		0	Shika/Ganda/Kamata	0
Jaribu O Sikiliza O Jenga O Simama O Kaa O Sinzia O Kata O Soma O Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Taguan/Angalia O Kimbiza/Fukuza O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kunywa O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kutaka/Taka O Uma O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vuta O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Zungumza O		0		0
Jenga O Simama O Kata O Soma O Kata O Soma O Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tazama/Angalia O Kimbia O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kula O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kutaka/Taka O Uma O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Zungumza O		0		0
Kaa O Sinzia O Kata O Soma O Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tafuta O Kimbia O Tagama/Angalia O Kula O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kutaka/Taka O Uma O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Zungumza O				
Kata O Soma O Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tagama/Angalia O Kimbia O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kula O Tembea O Kumbatia/Hug O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Zungumza O				
Kaza O Sukuma/Peleka O Keti O Tafuta O Kimbia O Tazama/Angalia O Kimbiza/Fukuza O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kula O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O	Kata			
KetiOTafutaOKimbiaOTazama/AngaliaOKimbiza/FukuzaOTeleza/NyiririkaOKulaOTembeaOKunbatia/HugOTengenezaOKunywaOTingisha/TikisaOKupa/PatiaOUmaOKutaka/TakaOUmiaOKwea/PandaOVunjaOLalaOVunjikaOLambaOVutaOLetaOWekaOLiaOWezaOLishaOZungumzaO				
Kimbia O Tazama/Angalia O Kimbiza/Fukuza O Teleza/Nyiririka O Kula O Tembea O Kumbatia/Hug O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lisha O Zungumza O				
Kimbiza/FukuzaOTeleza/NyiririkaOKulaOTembeaOKumbatia/HugOTengenezaOKunywaOTingisha/TikisaOKupa/PatiaOUmaOKutaka/TakaOUmiaOKwea/PandaOVunjaOLalaOVunjikaOLambaOVutaOLetaOWekaOLiaOWezaOLishaOZungumzaO				
Kula O Tembea O Kumbatia/Hug O Tengeneza O Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Kumbatia/HugOTengenezaOKunywaOTingisha/TikisaOKupa/PatiaOUmaOKutaka/TakaOUmiaOKwea/PandaOVunjaOLalaOVunjikaOLambaOVutaOLetaOWekaOLiaOWezaOLishaOZungumzaO			•	
Kunywa O Tingisha/Tikisa O Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Kupa/Patia O Uma O Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Kutaka/Taka O Umia O Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Kwea/Panda O Vunja O Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Lala O Vunjika O Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Lamba O Vuta O Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O			•	
Leta O Weka O Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Lia O Weza O Lisha O Zungumza O				
Lisha O Zungumza O				
3				
- nane 8 -	Listia	•	- page 8 -	•

	0		0
	0		0
			· ·
Vivumishi	S/E		S/E
Baridi	0	Maridadi/Smart	0
Baya	0	Moto/Choma	0
Bovu	0	Мруа	0
Chache/Kidogo	0	Mrefu/Ndefu	0
Chafu	0	Mzuri	0
Choka	0	Ngumu	0
Dogo	0	Njaa	0
Dumu	0	Nyekundu	0
Furaha	0	Nyeupe	0
Giza	0	Nyeusi	0
Gonjwa	0	Nzito	0
Haraka	0	Nzuri	0
Hasira	0	Ogopa	0
Iliyovunjika	0	Polepole	0
Imekwisha/Imeisha	0	Safi	0
Kali	0	Samawati/Nili/Bluu	0
Kavu	0	Sauti ya juu	0
Kelele	0	Sawasawa	0
Kijani kibichi	0	Tena	0
Kimya/Nyamavu	0	Tupu	0
Kiu	0	Uma/Umia	0
Kubwa	0	Upepo	0
kwanza	0	Usingizini	0
Laini	0	Usinzini	0
Lovu	0	Zee/Kinyanya	0
Macho/Makini	0		0
	0		0
Maneno ya wakati	S/E		S/E
Asubuhi	0	Mchana	0
Baadaye	0	Sasa	0
Jana	0	Siku	0
Jioni	0	Siku nzima	0
Kesho	0	Usiku	0
Leo			0
Viwakilishi nafsi	S/E		S/E
Huyu	0	Hivyo	0
Yule	0	Vingine	0
Huyo	0	Hii	0
Mwingine	0	lle	0
Mwenye	0	Hiyo	0
Wangu	0	Yote	0
-		- page 9 -	

Wako	0	Nyingine	0
Wake	0	Yenye	0
Wetu	0	Yangu	0
Wenu	0	Yako	0
Wao	0	Yake	0
Hawa	0	Yetu	0
Wale	0	Yenu	0
Hao	0	Yao	0
Wote	0	Hizi	0
Wengine	0	Zile	0
Wenye	0	Hizo	0
Hili	0	Zote	0
Lile	0	Zenye	0
Hilo	0	Zangu	0
Lote	0	Zako	0
Lingine	0	Zake	0
Lenye	0	Zetu	0
Langu	0	Zenu	0
Lako	0	Zao	0
Lake	0	Нара	0
Letu	0	Pale	0
Lenu	0	Наро	0
Lao	0	Pengine	0
Haya	0	Penye	0
Yale	0	Huku	0
Hayo	0	Kule	0
Yote	0	Huko	0
Mengine	0	Kwote	0
Yenye	0	Kungine	0
Hiki	0	Kwangu	0
Kile	0	Kwako	0
Hicho	0	Kwake	0
Chote	0	Kwetu	0
Kingine	0	Kwenu	0
Changu	0	Kwao	0
Chako	0		0
Chake	0	Mimi	0
Chetu	0	Sisi	0
Chenu	0	Wewe	0
Chao	0	Yeye	0
Hivi	0		0
Vile	0		0
Viulizi	S/E		S/E
Gani	0	Nani?	0
lpi?	0	Ngapi?	0
Kwa nini?	0	Nini?	0
	-		

Lini	0	Vipi?	0
Nani		Wapi?	0
Vihusishi	S/E		S/E
Chini	0	Kwa	0
Нара	0	Kwenye	0
Jirani	0	Mbali	0
Juu	0	Ndani	0
Kando	0	Nje	0
Kando kando	0	Nyuma	0
Karibu	0	Pale	0
Katika	0	Ya	0
	0		0
Vivumushi vya	S/E		S/E
idadi			
Bila	0	Sawa	0
Hakuna	0	Siyo	0
Kila	0	Tele/Nyingi	0
Nyingine	0	Yote	0
Pia	0	Yoyote	0
Sana	0	Zaidi	0
	0		0
Viunganishi	S/E		S/E
Ama/Au	0	Lakini	0
Angaa/Angalau	0	Na	0
Halafu	0	Pamoja na	0
Kwa hivyo	0	Sababu	0
	0		0

PART II SENTENCES AND GRAMMAR

A. SM	IALL PARTS OF WORDS	Bado	Mara nyingine/ Mara kwa mara	Kila wakati	
1.	Tunatumia sauti fulani/mianzo fulani katika maneno tofauti kwa mfano, M-keka, M-swaki, M-kebe. Vipi mtoto wako ameanza kutumia hizi sauti/hii mianzo?	0	0	0	
2.	Kuongea kuhusu kitu zaidi ya kimoja (Kuongea kitu kwa wingi). Ile hali ya wingi huanza tofauti na ile ya uchache kwa mfano Embe huwa Maembe, Mtoto huwa Watoto, Kiti huwa Viti, Mti huwa Miti, Kikapu huwa vikapu, na Jino huwa Meno. Vipi mtoto wako ameanza kufanya hivi?	0	0	O	
3.	Tukitaka kuongea kuhusu vitu na kuvieleza tunatumia maneno "dogo" na "kubwa" au tunaweza kuweka sauti hapo mwanzo wa neno kama " M-" na "Ki-" kuzitumia tofauti kulingana na vile tunavyoongea kuhusu. Twaweza kusema "Kubwa", "Kikubwa" "Mkubwa" na "dogo", "kidogo" na "mdogo". Vipi mtoto wako ameanza kutumia maneno kama hivi?	0	0	0	
4.	Kuongea kuhusu shughuli tofauti tofauti. Watoto wengine husema neno kama kwamba wanakuambia vile wewe wanataka ufanye , kwa mfano, Imba, Keti, Kula, Nenda, Panda, Fungua, Cheza na baadaye Watoto wanaanza kusema kama vile unavyofanya kwa wakati huo kwa mfano, Unaimba, Unaketi, Unaenda, Unapanda, Unafungua, Unacheza. Vipi mtoto wako ameanza kufanya hivi?	0	Ο	Ο	
5.	Kuongea kuhusu mambo yaliyotendeka hapo kitambo huwa tunaongeza sauti " li" pale kwa sauti "na". Anacheza huwa Alicheza, Anaimba huwa Alimba, Anakula huwa Alikula, Anapanda huwa Alipanda. Vipi mtoto wako ameanza kufanya hivi?	0	0	0	

B. COMPLEXITY

Katika kila kundi la maneno, tafadhali niambie ile ambayo ina fanana zaidi na vile mwanao anaongea kwa sasa. Ikiwa mtoto wako ana sema sentensi ndefu au ngumu zaidi ya hizo mbili chagua ile ya pili.

1. Zungu	Jagac	inc ya pin.			
3. Koba. Mkoba 0 4. Kanda Ukanda 0 5. Futa Mafuta 0 6. Puli Vipuli 0 7. Hogo Mihogo 0 8. Vulana 0 Wavulana 0 9. Guruwe Nguruwe 0 10. Anguka. Ameanguka 0 11. Taka. Ameanguka 0 12. Pewa Nimepewa. 0 13. Chomi Nimepewa. 0 15. Lale Usiguse. 0 Nilale 0 15. Lale 0 Nilale 0 16. Chomeka. Utachomeka. 0 17. Enda Utachomeka. 0 17. Enda 0 Anaenda 0 18. Taki Sitaki 0 Kuita 0 19. Ita Sitaki 0 Kuita 0 20. Akupiga Amekupiga 0 Ninakupenda 0 Sitafanyika kwa mtu/ kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa 0 21. Ninapenda 0 Ninakupenda 0 22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kimefanyika kwa kitu fulani: Kimevunja Kimevunjika 0 Ninaingia Ninaingia Ninaingia Ninaingia Ninaingia Ninaingia Ninaingia Siendi 0 ambacho hakitendeki: O Naenda Siendi 0 ambako kitu kiko: O lko meza	1.	•	0		0
Mkoba O Ukanda O S. Futa O 6. Puli O Mafuta O Vipuli O O S. Vulana O Mihogo O S. Vulana O Mihogo O Mayuulana O O O Nguruwe O O O O O O O O O O O O O O O O O O O		Mzungu	0	Kitanda.	0
5. Futa	3.	Koba.	0	4. Kanda	Ο
Mafuta O Vipuli O 7. Hogo O 8. Vulana O Wavulana O 9. Guruwe O Mguruwe O I1. Taka. O Ameanguka O Haichomi O I4. Siguse. O I5. Lale O Nilale O I6. Chomeka. O I7. Enda O I7. Enda O I8. Taki O I9. Ita O Kuita O I8. Taki O I9. Ita O Kuitafanyika kwa mtu/ kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa O I8. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa O I7. Enda O I8. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa O I7. Kuongea kuhusu kitu O I8. Kuongea kuhusu kusababisha O I8. Kuongea kuhusu kutu O I8. Kuongea kuhusu kusababisha O I8. Kuongea kuhusu kumfanyia O I8. Kuongea kuhusu kusababisha O I8. Kuongea kuhusu kusabab		Mkoba	0	Ukanda	0
7. Hogo	5.	Futa	0	6. Puli	0
Mihogo O Wavulana O O Suruwe O O O O O O O O O O O O O O O O O O O		Mafuta	0	Vipuli	0
9. Guruwe Nguruwe O 10. Anguka. Ameanguka O 11. Taka. O Nataka O 12. Pewa O Nimepewa. O 13. Chomi O Nimepewa. O 14. Siguse. O Usiguse. O 15. Lale O Nilale O 16. Chomeka. O Utachomeka. O 18. Taki O Sitaki O 20. Akupiga Amekupiga O 21. Ninapenda Amekupiga O 22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapigwa Utapigwa C 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza C 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate O 11. Taka. O 11. Taka. O Nataka O 13. Chomi O Nilachomi O Nilale	7.	Hogo	0	8. Vulana	Ο
Nguruwe 10. Anguka. Ameanguka O 11. Taka. O Ameanguka O 12. Pewa O Nimepewa. O 13. Chomi O Nimepewa. O 14. Siguse. O Usiguse. O 15. Lale O Nilale O 16. Chomeka. O Utachomeka. O 17. Enda O Utachomeka. O 18. Taki O Sitaki O 19. Ita Sitaki O 20. Akupiga Amekupiga O 21. Ninapenda Amekupiga O 22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate O 11. Taka. O 11. Taka. O 12. Kaunia Ninaika O 13. Chomi O Nilale O Ninapenda O Ninapenda O Ninakupenda O O Ninakupenda O O S S S Kuongea kuhusu kitu O Ambacho kimefanyika kwa Nitu fulani: Kimevunja Kimevunjika O Naenda Siendi O Naenda Siendi O Nikukate O Nikukate		Mihogo	0	Wavulana	0
10. Anguka. Ameanguka O	9.	Guruwe	0		0
Ameanguka O 12. Pewa Nimepewa. O 13. Chomi Nimepewa. O 14. Siguse. Usiguse. O 15. Lale Usiguse. O 16. Chomeka. O 17. Enda O Utachomeka. O 19. Ita Sitaki O 20. Akupiga Amekupiga O Amekupiga O Amekupiga O Amekupiga O Amekupiga O Amekupiga O C C C C C C C C C C C C C C C C C C		Nguruwe	0		0
12. Pewa O Haichomi O Haichomi O Siguse. O Haichomi O Haichomi O Haichomi O O Haichomi O O O O O O O O O O O O O O O O O O O	10.	Anguka.	0	11. Taka.	Ο
Nimepewa. 14. Siguse. Usiguse. O 15. Lale O 16. Chomeka. O 17. Enda O 18. Taki O 19. Ita Sitaki O Kuita O 19. Ika O		Ameanguka	0	Nataka	0
14. Siguse. Usiguse. O Nilale O Nanaenda O Nanaenda O Nilakia O Nilakia O Nilakia O Nilakupenda O Nil	12.	Pewa	0	13. Chomi	0
Usiguse. O Nilale O 16. Chomeka. O 17. Enda O Utachomeka. O Anaenda O 18. Taki O 19. Ita O Kuita O Amekupiga O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Amekupiga O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Nitafanyika kwa mtu/ O Ambacho kitafanyika kwa mtu/ O Ambacho kimefanyika kwa Mitu fulani: Utapiga Utapigwa Kimevunja Kimevunja Kimevunjika 24. Kuongea kuhusu kusababisha O Ninaingia Ninaingiza Siendi 26. Kuongea kuhusu kumfanyia O Nikukate O Ambacho kitu kiko: O Iko meza		Nimepewa.	0	Haichomi	0
16. Chomeka. Utachomeka. O Anaenda O 18. Taki O 19. Ita O Kuita O 20. Akupiga Amekupiga O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Sitafi O Sitafi O Ninakupenda O Sitafi O Sitafi O Ninakupenda O Sitafi O Sitafi O Sitafi O Sitafi O Ninakupenda O Sitafi O Sit	14.	Siguse.	0	15. Lale	Ο
Utachomeka. O Anaenda O 18. Taki O 19. Ita O Kuita O 20. Akupiga O Amekupiga O Ninakupenda O Ninakupenda O Amekupiga O 21. Ninapenda O Ninakupenda O 22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa C Kimevunja Kimevunjika C Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza C Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate O Anaenda O 19. Ita O Kuita O Anaenda O Ninapenda O Ambacho kimefanyika kwa Ninapenda O Ambacho kimefanyika kwa O Kitu fulani: Kimevunjika C C Kuongea kuhusu kitu O Ambacho hakitendeki: O Naenda Siendi C C Kuongea kuhusu kumfanyia Kitu mtu: Nikukate		Usiguse.	0	Nilale	0
18. Taki	16.	Chomeka.	0	17. Enda	0
Sitaki O Kuita O 20. Akupiga O 21. Ninapenda O Ninakupenda O 22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ O ambacho kimefanyika kwa kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa Kimevunja Kimevunjika 24. Kuongea kuhusu kusababisha O 25. Kuongea kuhusu kitu O ambacho hakitendeki: O Ninaingia Ninaingiza Siendi 26. Kuongea kuhusu kumfanyia O 27. Kuongea kuhusu pale kitu mtu: O ambako kitu kiko: O Iko meza		Utachomeka.	0	Anaenda	0
20. Akupiga O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O Ninakupenda O O O O O O O O O O O O O O O O O O O	18.	Taki	0	19. Ita	Ο
Amekupiga O Ninakupenda O 22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ O ambacho kimefanyika kwa kitu fulani: Utapiga Kimevunja Kimevunjika 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate O Ninakupenda O 23. Kuongea kuhusu kitu o kitu fulani: Kimevunjika 25. Kuongea kuhusu kitu o o ambacho hakitendeki: Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale o ambako kitu kiko: Iko meza		Sitaki	0	Kuita	0
22. Kuongea kuhusu kitu ambacho kitafanyika kwa mtu/ ambacho kimefanyika kwa kitu fulani: Utapiga Kimevunja Kimevunjika 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate 27. Kuongea kuhusu kusu kumfanyia o kitu mtu: Nikukate 28. Kuongea kuhusu kitu o o ambacho hakitendeki: Naenda Siendi 29. Kuongea kuhusu pale o o kitu mtu: Nikukate	20.	Akupiga	0	21. Ninapenda	0
kitafanyika kwa mtu/ kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate O ambacho kimefanyika kwa kitu fulani: Kimevunja Kimevunjika 25. Kuongea kuhusu kitu O ambacho hakitendeki: O Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale O ambako kitu kiko: O liko meza		Amekupiga	0	Ninakupenda	0
kitafanyiwa mtu: Utapiga Utapigwa 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate kitu fulani: Kimevunja Kimevunjika 25. Kuongea kuhusu kitu O ambacho hakitendeki: Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale ambako kitu kiko: O Iko meza	22.	Kuongea kuhusu kitu ambacho	0	23. Kuongea kuhusu kitu	Ο
Utapigwa 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate Kimevunjika 25. Kuongea kuhusu kitu O ambacho hakitendeki: Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale ambako kitu kiko: O Iko meza		kitafanyika kwa mtu/	0	ambacho kimefanyika kwa	Ο
Utapigwa 24. Kuongea kuhusu kusababisha kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate Kimevunjika 25. Kuongea kuhusu kitu O ambacho hakitendeki: Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale ambako kitu kiko: Iko meza		kitafanyiwa mtu:		kitu fulani:	
24. Kuongea kuhusu kusababisha O ambacho hakitendeki: O Ninaingia Naenda Siendi 26. Kuongea kuhusu kumfanyia O kitu mtu: O ambako kitu kiko: O Nikukate		Utapiga		Kimevunja	
kitendo: Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate O ambacho hakitendeki: O Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale O ambako kitu kiko: O lko meza		Utapigwa		Kimevunjika	
Ninaingia Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia Nitu mtu: Nikukate Naenda Siendi 27. Kuongea kuhusu pale ambako kitu kiko: O Iko meza	24.	Kuongea kuhusu kusababisha	0	25. Kuongea kuhusu kitu	0
Ninaingiza 26. Kuongea kuhusu kumfanyia kitu mtu: Nikukate Siendi 27. Kuongea kuhusu pale ambako kitu kiko: Iko meza		kitendo:	0		0
26. Kuongea kuhusu kumfanyia O 27. Kuongea kuhusu pale O kitu mtu: O ambako kitu kiko: O Nikukate Iko meza		•			
kitu mtu: O ambako kitu kiko: O Nikukate Iko meza		Ninaingiza		Siendi	
Nikukate Iko meza	26.	Kuongea kuhusu kumfanyia	0	27. Kuongea kuhusu pale	Ο
		kitu mtu:	0	ambako kitu kiko:	Ο
Nikukatie Iko mezani				Iko meza	
		Nikukatie		Iko mezani	

C Sentensi

Vipi mtoto wako ameanza kuchanganya maneno kama vile "Taka chakula" au" mbwa uma"?

Bado maranyingine/mara kwa mara Kila wakati

Naomba unipe mfano:

D. MIFANO: Tafadhali nipe sentensi tatu ndefu zaidi ulizomsikia mtoto wako akisema hivi karibuni.					
1.					
2.					
3.					

If the child is not combining words into sentences, do not go any further.

Katika kila kundi la maneno, tafadhali niambie ile ambayo ina fanana zaidi na vile mwanao anaongea kwa

asa. Ikiwa mtoto wako ana sema sentensi ndefu au ngumu zaidi ya hizo mbili chagua ile ya pili.				
1. Milango mpya	0	2. Watu mrefu	0	
Milango mipya	0	Watu warefu.	0	
3. Visu kikali	0	4. Maembe kubwa.	0	
Visu vikali	0	Maembe makubwa	0	
5. Viti kimevunjika	0	6. Meno limeng'oka	0	
Viti vimevunjika	0	Meno yameng'oka	0	
7. Watoto anacheza.	0	8. Miti unaanguka.	0	
Watoto wanacheza	0	Miti inaanguka.	0	
	0			
	0			
9. Taka chai zaidi.	0	10. Washa taa.	0	
Taka chai ndani hapo.	0	Washa taa ili nipate kuona.	0	
11. Usiguse gari.	0	12. Chai moto.	0	
Sitaki uguse gari ile.	0	Chai ile ni moto.	0	
13. Nataka hiyo.	0	14. Nataka biskuti.	0	
Nataka hiyo uliyo nayo.	0	Nataka biskuti na maziwa.	0	
15. Niangalie.	0	16. Doli wangu yuko wapi?	0	
Niangalie nikicheza.	0	Doli wangu aitwae Toto yuko wapi?	0	
17. Tulitengeneza hii.	0	18. Naimba wimbo.	0	
Mimi na Karisa tulitengeneza hii	. 0	Naimba wimbo kwako.	0	
19. Nilipata Soda mbili.	0	20. Mbwa meza.	0	
Nilipata chupa mbili za Soda.	0	Mbwa juu ya meza.	0	
21. Ile shilingi yangu.	0	22. Mtoto analia.	0	
lle ni shilingi yangu.	0	Mtoto analia kwa sababu ameumia.	0	
	0		0	
	0		0	